

Numerul 26.

Oradea-mare 26 iun. (9 iul.) 1905.

Anul XLI

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8. pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Cântecul despre prea-strălucita izbândă dela Podul-înnalt.

— Fragment din poemul istoric „Din zile mari.” —

Stefan-Voevod,
Slăvit de norod,
S'a sculat în zori,
Pe la cântători,
Și s'a mănecat
Măre, și-a plecat
C'un pâlce de curteni,
Falnici Moldoveni,
Și s'a dus, s'a dus
Prin Țara-de-sus,
Și-a ajuns voios
În Țara-de-jos.

Iar dac' a ajuns,
I-a venit răspuns
Că dușmanii Țării,
Cât nisipul mării,
Năvăleso grămadă,
Pustiesc și pradă...

Ștefan Voevod,
Slăvit de norod,
Nu s'a 'nspăimântat
De câte-a aflat,
Ci din buciurn sună
Și gloate-și adună,
Iar în Cel-de-Sus
Nădejdea și-a pus,
Unde e nădejde
La ceas de primejde.

Domnul s'a 'ndurat
Și l-a bucurat,

Și-a trimis o ceață
Către dimineată...

Ștefan când văzù
Ceața ce căzù,
Repede-a 'nțeleș,
Repede-a ales
Pe câțiva viteji,
S'aștepte prilej
În crâng nepătruns,
De ceață ascuns,
Dincolo de vad
Mai sus de Bârlad;
Când o da el semn,
Să-și facă îndemn,
Să strige, să urle
Din tâmpini și surle,
Tobele să bată
În goană turbată,
Ca să zăpăcească
Tabăra turcească,
Să creadă că 'n coaste
Vine mare oaste. —

Iar Domnul viteaz
Cel de-apururi treaz,
Pân' o prinde știre
Turceasca oștire,
Grabnic s'o lovească
Și s'o dovedească...

Și așa a fost
Gândul lui cu rost:
Tâmpinele-au prins
Să țipe 'nadins,

Tobele să bată
În goană turbată,
Buciume și surle
Să strige, să urle.

Turcii călăreți
Alergând orbeți,
Cum au auzit
S'au și repezit,
Dar de după pod
Ștefan-Voevod
Pe neașteptate
Li-a sărit în spate!

Turcii dau de crâng,
Șirele se frâng,
Rupele se 'ntoarnă,
Caii se răstoarnă,
Și mereu se 'ndeasă,
Prin negura deasă,
Prin smârcuri și sloată
Seucid în gloată,
Pe pod se răpăd,
Loviți de prăpăd,
Se isbesc în dos
De malul ripos:

Podu-i frânt în două,
Săgețile-i plouă,
Coase și topoare
Cad fulgerătoare!

Și lovit de-o rază,
Ce i-e dat să vază
Pașa Soliman?
Vede pe Ștefan,
Cum venia, curat
Ca un leu turbat,
Cu coama în vânt,
Dus de Duhul Sfânt,
Cu oștenii sei —
Ceata lui de lei!

Spulberă și taie
Paloșu-i-văpaie,
Unde trece El —
Groză-i și măcel!

Nebuniți de spaimă,
„Alah!” Turcii 'ngaimă,
Și se sting și pier
Cu ochii la cer;
Alții fug să scape,
Fug peste hărtoape,
Fug, se duc orbeți,
Vânați de săgeți!

Ștefan cu ai sei
Sboară după ei,
Și mi-i căsăpește
Și mi-i risipește
Și din goană mână
Liota păgână,

Și spulberă toată
Păgâneasca gloată!

Ștefan-Voevod,
Slăvit de norod,
După ce-a sfârșit,
Trei zile-a postit
Cu pâne și apă,
Lumea să-l priceapă,
Mulțumind supus
Tatălui de sus.

Și cu toată slava
S'a 'ntors la Suceava,
Ca un mândru craiu
Cu mare alaiu,
Și cu multe steaguri,
Rupte din șireaguri,
Și cu prăzi bogate
Dela Turci luate.

Iară Doamnei-Sale
Ce-i ieșise 'n cale,
I-a adus o salbă
Din Cetatea-Albă,
Înse la cocon
I-a adus plocon
Sabie turcească
Să mi-o mănuiască,
Și-un arc, să-l deprindă,
De mic să-l întindă...

Iar la 'mpărății
A trimis solii,
Tuturor să spună
Multă voie bună.

Pre-cum-c'a purces,
De Domnul ales,
Și s'a bizuit
De a biruit
Din sus de Bârlad
Și-a trimis în iad,
Pe cel-lalt tărâm:
O sută de mii
De Turci-Osmanlii...

Iar Papa din Râm
Pe loc ce-a aflat,
Poruncă a dat:
Călugări și clerici
Să cânte 'n biserici
Rugăciuni spre slava
Celui-ce 'n Suceava
E scutul dreptății
Și-al Creștinătății,
Cărui azi me 'nehin
Ca un bun creștin:

Domnul să-l trăiască
Și să-l miluiască,
S'apere moșia
De toatăurgia,
Mândru să 'nflorească
Vița Bogdănească!...

Irotei Dumbrovă.

(Urmare.)

Unde te duci, dacă absolvi? îl întrebam în fiecare zi din ultimul an de școală.

— Unde tu, acolo și eu, — așa-mi răspundea și apoi priviam tăcuți unul la altul.

Eu imi făcusem de mult planurile pentru viitor, aceste planuri mi le-am realizat toate. Lui inse nu i le-am spus la început, ca nu cumva din dragoste față de mine să părăsească plăcerile vieții, cari omul din alte motive trebuie să le părăsească. Odată m'am scăpat de i-am spus că me călugăresc.

— Și te lasă ai tei?

— Da, me lasă. De câteva zile am primit epistola tatei.

„Trebuie să știi, iubite, că eu am fost între împrejurări familiare foarte triste, aveam mamă vitregă. Tata, numai silit de ea, și-a dat invoirea la pasul ce l-am făcut. Asta inse n'am regretat-o și n'o regret, dimpotrivă, multe rugăciuni am înălțat la Domnul pentru tatăl meu și pentru vitreaga mea mamă.

„De astă-dată Irotei, al cărui nume pe atunci eră Iosif...

— Nu Aurel? l-am intrerupt eu.

— Nu. De ce întrebi?

„I-am spus întâmplarea cu ceaslovețul.

— Aha! Asta ai s'o afli mai târziu. De astă-dată dară Irotei n'a zis nimic. În cealaltă zi inse a venit la mine:

— Știi ce?

— Ce?

— Me călugăresc și eu.

„L-am luat în ris, speram că cu timpul își va veni în fire. Dar nu și-a venit. Din ce trecea vremea, din ce devenia mai serios, iar la rugăciunile ce le făceam împreună desvoltă un zel ce nici nu-s în stare a ți-l descrie. Dacă în urmă, am văzut că nu-i foc de paie, am început a-l incurajă și a-i da tot ajutorul posibil întru ajungerea scopului.

„Cu părinții lui inse n'am putut isprăvi nimic, îl iubiau foarte mult, mai ales mamă-sa. De aceea el a trebuit să abziecă.

„În ceasul când ne-am despărțit, a plâns mult și a jurat că pe loc ce va ajunge la vârsta de maioran, va veni și el în mănăstire.

„Eu am venit aici sunt acum doisprezece ani și mi-am început anul de probă. La început imi eră nespus de urit de Rușii aceștia, dar m'am datat cu timpul. Irotei ș-a ales cariera preotească, fiind aceasta mai apropiată de statul călugăresc. A studiat teologia în seminarul în care ești și frația ta. Ne-am scris mereu un an și doue luni de zile, când de-odată — eră prin august — me trezesc că nu-mi mai scrie nimic. Trei luni de-arândul nu mi-a mai scris nici măcar un șir. De aceea cătră sfârșitul lui octombrie i-am scris o epistolă lungă, în care i-am făcut câte imputări numai se pot închipuî. La câteva zile mi-a scris și el și de atunci încolo mi-a scris 24 de epistole în 5 luni de zile, cari ți-le dau să le citești și frația ta înainte de culcare. Acum inse vom merge la Pavecerniță, iar mâne cu ajutorul lui Dzeu vom mai povesti“.

Ne-am dus în biserică, unde — Dzeu să me ierte — n'am zis nici o rugăciune. Gândul imi sbură

tot la scrisorile lui Irotei. Pe loc ce s'a sfârșit slujba, am alergat în odăiță, am aprins lumina și am început a citi:

I

1 novembre.

Iubite frate!

Atâtea aș avea să-ți scriu și nu știu, așă de cu greu aflu cuvintele cu cari să-mi vărs amarul ce-l am pe suflet. Căci tot ce-ți scriu acuma nu-i altceva decât o masă de „amar“, descompusă în câteva sute ori mii de cuvinte.

Iar când însuți nu ești în stare să-ți cunoști amarul, descompunerea aceasta e o muncă de ocaș. Văd în mintea mea cum luptă între sine idei cu idei și din lupta aceasta se naște amarul, pe care cu atât mai puțin îl cunoști, cu cât mai puțin deslășite is ineseși cauzele cari îl produc.

Îți mai aduci aminte de planurile ce le țeseam odată împreună? Îți mai aduci aminte cu câtă rezoluție îți vorbiam atunci despre viitoarea mea viață petrecută în dragostea față de Dzeu și față de sermanul nostru popor? Cu cât dispreț îți vorbiam atunci de patimile acestui trup ce va să putrezească odată! Cu atâta siguranță îți făgăduiam atunci că peste patru ani de zile aceleași ziduri sfinte ale mănăstirii în care acum tu lauzi pe Dzeu, me vor împrejmui și pe mine și vor stinge cu desevârșire ori ce urmă de patimi din trupul meu.

Acuma-mi plâng ticăloșia mea, frate! Pe ne-curatele mele buze mai simt urmele celei din urmă sărutări ce mi-ai dat, iar în urechi mereu imi sună cuvintele cu cari te-ai despărțit de mine:

— D'apoi dacă te vei schimbă, atunci o să ne mai vedem vreodată? Vezi cum își îmbracă lumea falzitatea ei în haine frumoase; fii treaz, căci de unde nu, te va ademeni și pe tine! Sunt doi ani de atunci și vai prin câte trece omul în doi ani de zile! Fiecare zi e o viață de om în miniatură, se face dimineată, apoi vine ziua cu soarele ei și apoi se face seară. *Și vine mirele în miczul nopții, fericit robul pe care-l va află priveghind și netrebnic pe care-l va află lenevindu-se.* Trece ziua și nu te gați de nuntă, vine seara și n'ai ulei în lampă, vine mirele și nu te cunoaște...

Dragă frate, trebuie să abzicem de ori-ce speranță de a ne mai întâlni. Is prea slab pentru a putea părăsi lumea, roagă-te lui Dzeu să nu-mi pierd cu desevârșire sufletul.

II

7 novembre.

Iubite frate!

Nu știu la ce te-ai mirat atâta de schimbarea prin care am trecut. Nimic pe lumea asta nu-i statornic, toate se schimbă, oameni și idei, singur Dzeu este care rămâne deapururi acelaș, puternic și mare și sfânt.

Eu încă sunt din lume și... m'am schimbat și eu. Lumea e zidirea lui Dzeu, legile după cari ea se mărginește sunt toate de el date și aș fi cel mai netrebnic dacă m'aș opune lui, care „schimbă inima omului cum voiește“. E frumoasă viața ce tu o trăiești, dar și viața de toate zilele e frumoasă. Iar în ce privește temerea ta, mi se pare de tot neintemeiată. Nu, n'o să-mi pierd nici odată credința și dra-

gostea în Dzeu; dimpotrivă, lumea asta atât de frumos ieșită din mâna lui, pe care numai oamenii rei o fac să fie urită în unele părți ale sale, me va face să-l iubesc mai mult!

Îmi vorbești de femei? N'ai temere, n'o să apuc nici odată în mreșile lor, atâta tărie am din mila lui Dzeu.

De altcum de o bucată de vreme nu mai am păreri așa de ciudate despre femei. Am chiar făcut cunoștință cu câteva, pe cari pentru inteligența și bunătatea lor le stimez mult. Apoi... nici ele nu-s altceva decât creația lui Dzeu, care desigur nu le-a creat fără scop. Singura punte ce me desparte de ele e chemarea specială ce o simt în mine pentru viața solitară, consacrată esclusiv binelui poporului nostru, dar... nu mai speră să me vezi în mănăstire, căci nu știu, așa fără senz mi se pare acum călugăria.

(Va urmă.)

Teodor Lazar.

P o v e s t e.

*Pe Marea-umflată, clocotindă,
Se leagănă ușoara barcă.
„Sbora barcă! sbora la farul d'aur.”
— Ascultă barca... sboară par' că.*

*Spre farul d'aur fuge barca
Acolo, unde-o fată plânge...
„Sbora barcă, sbora la farul d'aur”
— De-o stâncă fuge și se frânge.*

*Și frânsă-i barca; barca-i frânsă.
E mort barcașul pe vecie.
Îl duc a mării valuri negre,
La dragu-i albă, durduie.*

*Privește fata 'nmărmurită
Dragul mort... ucis de mare.
Și blastemă fierbându apă
Ce 'ntinde-se fără hotare.*

*Și ride marea. Fata plânge.
Și mortul frânge-se pe stâncă.
Și frânt dispăre 'n marea lată,
În marea verde și adâncă.*

Emil Isaac.

D o v a d ă.

Tatăl: Dle profesor, copilul meu se plânge că îl șicanezi în toate chipurile.

Profesorul: Nu șicanez pe nimeni, dar copilul dăie e prea de tot greu la cap. (Către copil): Ia spune, draguțule, cât face de 5 ori 5?

Copilul: Vezi, tată? Iar me șicanează!

Steaua Orientului.

Roman istoric.

(Urmare.)

Focul chiar atunci izbucni în flăcări, când Nicolae eră să străpungă pe Mateiu. În acest moment critic ochii lui Nicolae căzură pe crucea luminată... În starea sufletească de tot agitată, chipul Mântuitorului părū călugărului ființă vie, care izvorise din întuneric să-l rețină prin privirea sa muștrătoare dela o faptă îngrozitoare...

— Să nu cugeți că mi-e frică de moarte, Nicolae Mohor! — se auzi acum glasul lui Mateiu. — Peste câteva minute vei înțelege și tu marea nedreptate ce eră să o sevârșești.

Preț de câteva clipe Nicolae remase stâlplit locului, pumnalul seu căzū apoi zângănind pe solul de stâncă. După aceea acoperindu-și cu mâinile obrazii, neluând în seamă strigătele disperate ale lui Mateiu, ca alungat de furii, dete năvală afară.

În întunericul nepătruns de afară numai un urlet de lup ce sună răgușit din fundul pădurii, conturbă liniștea de mormânt a nopții.

X

O noapte îngrozitoare.

După ce steaua lui Mihaiu-Vodă se întunecase la Mirislău, o goană nebună erupse în contra nobililor, cari ținând sfîntenia jurământului nu s'au întors destul de cu vreme pe partea răsvrătiților.

Părea că toate patimile năbușite deodată își rupseră lanțurile.

Precum viscoalele mari rescolesc adâncimile apelor și scot pe suprafața inspumată toată necurațenia ce în timpul liniștei zăcuse îngropată în namolul fundului întunecos, precum după amușirea ucigătorului zgomot de arme negreșit apar negrele pâlcuri de paseri ce se hrănesc din carne și sânge, așa și acum, existențe reuțacioase, caractere dubioase își scoaseră din marea turburată a societății omenesști spurcatele lor capete și cu ochi lacomi pândiau după ocaziune să se poată aruncă pe pradă.

O vorbă vicleană, șoptită în taină de gara vrăjmașului personal care caută prilej de rezbunare, sau o reuțacioasă insinuare a lașului pizmaș ce învidiă bunăstarea altora, eră de ajuns să aducă foc și perire pe capetele celor mai pacnicii oameni.

Confiscări de averi erau la ordinea zilei. Numărul nobililor scăpătați crescuse infricșat, cari toți cerșiau recompense grase pentru fapta patriotică că strigau cu gură mare cele mai josnice injurii la adresa „tiranului Valah”. Sufletele slugarnice, cari câtă vreme fusese Mihaiu-Vodă la putere se linguşiau pe lângă el în cel mai nerușinat mod, erau acum cei mai rezoluți de a strigă să fie aspru pedepsiți „tradatorii de patrie: aderenții Valahului”.

Cei mai astuți, cari observară de timpuriu că naia norocului lui Mihaiu nu se va putea susține mult pe suprafața evenimentelor și trecură de cu vreme în tabera nobilimei aliate cu Basta, se laudau acum bătându-și pepturile că ei numai la aparență au ținut ce „uzurpatorul Valah” și că îndată ce li s'a ivit ocaziunea de a-și putea întoarce cu speranță de reușită rezbunătoarele lor arme în contra lui, n'au ezitat a face acest pas patriotic, de și se jucau cu

Floarea câmpului.

capetele lor, când apucară pe aceasta cale cutezată.

Temnițele erau infundate de bănuți cu crima trădării de patrie; osânde de moarte se pronunțau cu cea mai ușoratică superficialitate.

Calăii erau persoane cercate.

Mai măriau disordinea și groaza generală o mulțime de bande tâlhărești, cărora li se dădă ocaziune minunată de a pescui în apă turbure. Zilnic se comiteau omoruri și tăciunării sub pretext că jertfele acestor infamii își iau numai pedepsele bine meritate pentru că au ajutat „Valahului“ să robească patria.

Toate colațiunile lui Mihaiu-Vodă fură declarate fără valoare, afară de cele ce le făcuse lui Ștefan Csáky, care fu întărit în posesiunea domeniilor ce le căpătase dela Mihaiu.

Cumcă în aceasta goană generală, Melinda și Dochita remaseră neconturbate în averea lui Mateiu Lupul, care eră greu compromis înaintea celor dela cărmă, se putea atribui acelei împrejurări, că puter-nicii zilei, în zorul lor febril de a urmări pe cei culpabili și de a se întări în poziția nouă, scăpară din vedere pe Mateiu, care dispăruse la Mirislău fără urmă. Oameni mai puțin compromiși decât el fure despoiați de avere și infundați în temniți.

Afară de aceste, satul lui Mateiu încă eră situat departe de calea comunității mari; Melinda și Dochita, în împrejurimea lor se bucurau de stimă și iubire generală. Numai așa s'a putut întâmplă că nu s'a aflat nici un pizmaș, care ar fi făcut atenți pe noii stăpânitori că Mateiu nici în momentul ultim nu s'a despărțit de Mihaiu-Vodă.

Cuvintele lui Anchidim șterseră tristețea din inimele junelor femei. Speranța că Vasile va da poate de urma lui Mateiu, readuse în sufletele lor măhnite liniștea demult perdută.

Melinda dadă și în aceea seară poruncă servitorilor înarmați să închidă porțile și să fie cu pază îndoită peste noapte, după aceea trecu și ea în odaia de dormit unde Dochita o așteptă impacientă.

— Mult me mir de tine, iubită Melindă — intim-pină aceasta pe cumnata-sa — de unde iai atâta energie, de poți suportă multele ostenele împreunate cu supraveghierea peste atâția servitori. Îmi pare că trecuse o vecinicie întreagă de când Mateiu lipsește dintre noi, cu toate aceste ordinea în purtarea economiei și acum atât de minunată e, încât nimeni n'ar crede că la casa aceasta frânele ocârmuirii le țin niste mâni delicate de femeie.

— Mi-ar fi rușine dacă Mateiu ar află disordine acasă — zise Melinda zimbând. — Acest cuget îmi dă puterea trebuincioasă. Iată deci misteriosul izvor, la care recurg totdeauna de câte ori simt că energia-mi slăbește. Împrejurările nefavorabile apoi multe te învață la ce mai nainte n'ai fost deprinsă.

— Totuș ar trebui să-ți cruți mai mult sănătatea. Te pot asigura că Mateiu nu s'ar bucură nici decât, dacă ar ști că sora sa se lipsește și de odihna nopții ca să poată dobândi mulțumirea fratelui seu. Ce e peste măsură, totuș e prea mult...

— Nu fi supărată pe mine, Dochită — respunse Melinda cu o privire mulțumitoare, văzând că din muștrările cumnatei sale numai iubirea cea mare ce o avea pentru ea, grăește. — A trebuit să me conving că implinitu-s'au poruncile mele. Trăim în timpuri viforoase, nimeni nu e sigur ce va aduce

cu sine ziua de mâne... De și n'avem nici un inamic de care ar trebui să purtăm frică, totuș e bine să fim precaute. Precauțiunea mai mare decum pretind împrejurările, dacă nu folosește, cel puțin nici nu strică.

Într'aceste Melinda se desbracă; stinse lumina și se puse în așternut.

— Mâne o să ne sculam de vreme — zise ea Dochitei. — Vasile va plecă îndată ce se vor ivi zorile.

— Atunci nu mult vom dormi; miezul nopții a trecut deja.

(Va urmă.)

Tit Chitul.

C a s ă v e c h e .

Comedie într'un act.

De *André Theurieth* dela Acad. franceză.

Tradusă din franțuzește și localizată.

(Fine.)

Dionisie (în parte — ștergându-și ochii.) Bun băiat! Și tot ce spune me 'nduioșează pâna la lacrimi!

Maria (se uită 'n grădină.) Ce frumoasă e luna plină și ce farmec dă grădinei noastre!

Marcel. Acesta e farmecul a tot ce este de demult. Toate cele vechi, păstrează sub pulberea lor, ca pe niște comori ascunse, amintirile primăvăratiche lăsate de-atâtea și-atâtea părechi iubitoare, cari au trăit odată în mijlocul lor... dar toate se deșteaptă, reinviază și 'ntineresc ca prin farmec îndată ce o dragoste nouă se ivește 'ntre ele.

Maria (pe negândite.) Ca asta seară...

Marcel (luându-i mâinile.) Ca 'n astă seară?... Așa dar nu-ți sunt nesuferit? Și dta?... (Maria pleacă ochii.) Draga, draga mea copilă, ia-mi și inima și viața, și le 'neredintez de-acuma... Sunt singur pe lume, — zi un cuvânt și soartea-mi va fi pe vezi legată de a dtale.

Maria. Un cuvânt... dar acela nu mai am eu. ei are mama să-l rostească... Doamne, ce va zice ea când va află de purtarea mea de astă seară?

Marcel. N'avea grije, îi vom mărturisii totul așa cum a fost și nu ne va fi greu s'o 'mpacăm... Îți voi desluși și purtarea mea... am multe de spus, trebuie să-mi deschid inima și să-ți povestesc povestea vieții mele. Vino; printre copacii cei bătrâni și printre dalbe floricele ne vom înțelege mai bine. — Uite ce frumos luminează luna!

(Se duc spre ușa cu geamlic.)

Maria (îl urmează.) Dar nu e prea târziu pentru plimbare?

Marcel (trecând pragul.) Te rog! — Ș-apoi... ai uitat că trebuie să vizităm grădina... (se duc.)

Scena 10.

Dionisie (singur) apoi *Leana*.

Dionisie (iară de după paravan, fericit la culme.) O, dragi, dragi copii! sunt beat de fericire și 'nduioșare! Pe tinerul acesta, Dzeu ni l-a trimes... M'a făcut să vărs lacrimi, dar lacrimi binefăcătoare... Și Maria, Marioara noastră, câtă gingășie, câtă nevino-

văție!... Când vorbiă, pare că reinviă trecutul și c'auziam pe mamă-sa... Cum am mai iubit-o Doamne! Nu e de mirare că s'au aprins copiii așa de grabă — zidurile acestea sunt ticsite de dragoste, c' aici mi-am petrecut tinerețele, aici am iubit eu; — ș-atâta am iubit, în cât trebuie să mai fi ramas în atmosferă ceva din dragostea mea mare și curată! (umbă cu pași mari.) Me simt atât de fericit; cuvintele lor mi-au încălzit inima — par că întinereșe! și ca de departe, de departe aud răsunetul melodios al cântecelor ce cântam la 20 de ani... (Îngână un cântec.)

(Melodia: Fântână cu trei izvoare.)

Cucule de unde vii tra la la la la la la la la la
Dela noi de peste vii tra la la la la la la la la la
Dar de mândra ce mai știi,
Dar de mândra ce mai știi,
Tra la la la la la la la la la —
Tra la la la la la la la la la —

Leana (intră prin stânga cu un felinar în mână — nu vede pe dnu Dionisie.) Unde, Doamne iartă-me, s'au vârit...; a șuierat de 8 la moară și nimeni acasă!... (aude pe Dionisie.) E he... ce cântă, domnule Dionisie? Îți ride inima, hai? și ciorba mea se recește... Da domnișoara unde e?

Dionisie (se apropie de Leana, tainic.) St... E prin grădină.

Leana. În grădină, pe răcoarea asta? ș-o fi și fără broboadă să se răcească! (strigă.) Dră! Dră!...

Dionisie (tot tainic.) St... (mai tare.) Of, Leano, fericit mai sunt astă seară!

Leana. Zeu așa?... Știi că n'ăș fi crezut, după vestea ce î-o fi spus dșoara? — Aferim!... Care va să zică, puțin îți pasă că te desparți de casa asta sfântă...

Dionisie. Să me despart?... Nici pomeneală, Leano... Aici s'au întâmplat lucruri de cari tu habar n'ai... ne-a sosit un tiner...

Leana. Ca să spuie, să nu mai vindem casa?

Dionisie. Ba ca s'o cumpere.

Leana. Nu mai pricep nimic.

Dionisie. Venise pentru casă. — Eu eram aici — și eră și Maria; a văzut-o, i-a plăcut ș-acum o iubește la nebulie!

Leana (speriată.) Ce? Casa?

Dionisie (tot mai inflăcărat.) Ba pe Maria!... O iubește — se iubesc! Ah ce noroc am avut! De vânzare, de plecare nici vorbă nu este... nunta, nunta — acuma nunta să se facă! Uite-i sunt acolo în grădină și fac planuri pentru viitor.

Leana (incrementată.) Și i-ai lăsat singuri?

Dionisie (incureat.) La dreptu vorbind, nici nu mi-au cerut ei voie...

Leana. Zeu așa, frumoasă ispravă! Dumnezeule, ce-o să zică cucoana?

Dionisie. Ei, ce-o să zică? E un băiat cinstit, cum se cade, cu inima n' palmă... și... am eu presimțire că trebuie să fie și foarte bogat...

Leana (perzând răbdarea.) Dar, pentru toți sfinții, dle Dionisie, de-ar fi frumos ca soarele și bogat ca Comoară împărat și tot nu l-ar vrea cucoana, fiind că e prea târziu, că pe dșoara a făgăduit-o altuia...

Dionisie (incrementat.) Altuia?

Leana. Da. Acuma, la București — l-am văzut și eu cu ochii mei c'a venit pe la noi — e tiner și-l chiamă dr. Bănățeanu și-e frumos!... Vai

de noi și de păcatele noastre, ce-ai făcut, dle Dionisie?

Dionisie (cade pe-un scaun.) Altul, Altul! Leano, sunt pierdut... N'o să mai îndrănesc să me 'nfățșez veri-mi... Oh casa mea, căsuța mea dragă totuș va trebui să te părăsesc... Și bieții copii cari nu știu nimic... Ce să fac? ce să me fac?!

Leana. Ce să faci? Apoi eu, dle, aș zice că întiu și 'ntiu să-i chemi iute 'n casă. (Pleaă spre grădină.)

Dionisie. Ai dreptate — stai s'aduc lumină. — Ah visele mele de fericire! (la un sfeșnic de pe masă și aprinde luminările la felinarul Leanei. — Scena se luminează cu 'ncetul.)

Leana (il impinge.) Dă mai repede, dle! Ce-ți mai trebuie atâta lumină? (în parte.) Înghiți-te-ar întunerecul!

Dionisie. Nu fi așa, Leano, am greșit, mărturisesc, dar de unde să visez eu?... Credeam că fac cum e mai bine — și scăpam și casa... M'am gândit prea mult la mine, ce e drept, dar la vârsta mea, ce vrei, te timpești — Dumnezeule, uite-i că vin! — Leano!

Scena 11.

Aceiași, Maria, Marcel.

(Leana și Dionisie la stânga lângă paravan, se uită la tinerii cari sunt încă în umbră și intră vorbind și fără a se grăbi.)

Maria. Am vorbit de câte 'n lună și 'n stele, numai de lucru principal n'am vorbit și eu nu știu încă cum o să-i spunem mamii...

Leana (s'apropie repede.) Ian stați... (Maria și Marcel privesc cu mirare — Leana ridică felinarul și dă un chiot văzând pe Marcel.) Thii bată-l norocu!... El e!...

Dionisie. Care? Cine?

Leana. Dnu Bănățeanu, logodnicu dșoarei!

Maria. Ce spui?

Dionisie. Cum? Acesta-i dl care?... Tinere, din pricina dtale sunt de-un ce-as de vreme jumătate nebun! Par că mi-ai spus că te chiamă Marcel Popp, nenisorule?

Marcel. Marcel Popp-Bănățeanu. (cătră Maria.) Și iată deslușirea ce voiam a-ți da când Leana mi-a tăiat vorba: Dna Leteanu pe care am cunoscut-o la București, mi-a făcut cinstea să creadă că i-aș fi un bun ginere. — Dar eu sunt cam... ciudat... Am voit să cunosc pe dșoara de care eră vorba, fără ca dânsa să fie prevenită și... având norocul de-a nu fi respins, să-i datorez totul numai și numai ei. Pe dna Leteanu au făcut-o, părerile mele, să zimbească; eu inse, folosindu-me de pretextul vânzării casei, am sosit tocmai la timp ca să mângăi pe domnu Dionisie și să iau în potruva nepotei sale, apărarea clădirilor vechi. (cătră Maria.) Ce zici, am reușit? (întinde mâna Mariei, care i-o dă pe a ei.)

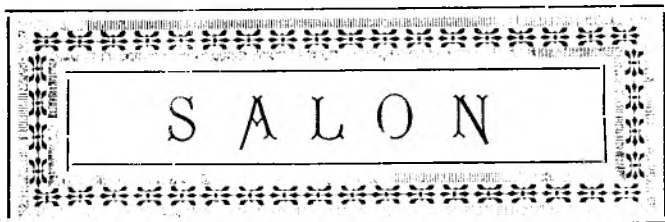
Marcel (cătră Dionisie.) Mi-e dragă casa! Și n'o s'o vindem nici odată, unchiule!

Leana (bucurându-se.) Și vitișoarele mele, ce bucurie pe ele!

Dionisie (sărvtă pe Maria pe frunte.) Vezi tu, fata mea, au și vechiturile rostul lor... Și nu-i nimic mai dulce și mai sfânt ca cuibul într'un pom bătrân — să-ți spuie păsărelele — și ca o dragoste nouă într'o casă veche — întreabă pe Marcel.

(Cortina.)

A. O. Maior.

Doze ședințe culturale în Brașov.

A comitetului Societății pentru fond de teatru român și a Secțiunii literare a Asociațiunii.

Comitetul Societății pentru fond de teatru român a ținut în 1 iulie st. n., înainte și după prânz, ședință plenară de comitet. Au fost de față: președintele Iosif Vulcan, vicepreședinte V. Onițiu, cassarul dr. N. Vecerdea, secretarul dr. I. Blaga și membrii G. Dima și dr. G. Dobrin.

Chestiunile principale, cari s'au rezolvat la această ședință, sunt următoarele:

Comisiunea comitetului (G. Dima și dr. I. Blaga) însărcinată cu cenzurarea socotelilor și scontrarea averii Societății, a constatat că la cassa Societății toate sunt în bună ordine. S'a făcut o scontrare și de plenul comitetului asupra averii Societății, care e depusă la filiala „Albina”.

Dl dr. Ios. Popovici, învățatul filolog român, care și-a propus să-și instaleze un laborator, spre a face studii cu fonograful asupra limbei românești, pentru care îi trebuie vre-o 17.000 cor., dase o cerere comitetului Societății, pentru un ajutor de 2000 cor. anual, pe timp de 10 ani. Comitetul apreciând silințele laudabile ale dlui dr. Popovici, precum și importanța chestiunii, a însărcinat încă din ședința plenară premergătoare, biroul și pe cassar, să studieze chestiunea și îndeosebi să examineze problema finanțiară. În baza raportului asupra venitelor și angajamentelor Societății, s'a ajuns la concluziunea, că Societatea nu este în stare a contribui la instalarea laboratorului. Planul de acțiune al Societății primit la adunarea din Sebes, la dispoziția finală, zice că „comitetul va putea cheltui în 10 ani numai cel mult $\frac{1}{4}$ din venitul net al fondului”. Dacă laboratorul s'ar instală, s'ar putea eventual da un mic ajutor anual, în vederea că s'ar pune lucrarea și în folosul Societății.

S'a făcut, cu sora fericitului C. Porumbescu, un aranjament definitiv în privința cumpărării manuscrisului „Craiu nou” și a dreptului de reprezentare, pentru suma de 500 cor.

În ședința de acum s'au discutat propunerile dlui dr. G. Dobrin, făcute în anul trecut, prin raportul ce dase în calitate de bărbat de încredere al comitetului. Unele din ele și-au aflat deja rezolvarea — d. e. chestia cu cumpărarea manuscrisurilor „Craiu nou”, altele s'au rezolvat acum, și anume: Să se procure piesele teatrale compuse pentru țărani de pe bunurile Coroanei din România și să se împartă corurilor dela sate și diletanților; dl G. Dima este însărcinat a studia chestia edării de compoziții muzicale naționale pentru coruri; se admite în principiu, ca comitetul să se îngrijească a procura, la ocaziuni, și piese teatrale pentru copii; cât privește propunerile de a se convocă la ședințe plenare, cel puțin odată pe an, și bărbații de încredere, nu s'au

putut admite, deoare ce realizarea lor ar fi împreună cu mari spese.

Pentru a se satisface hotărârea adunării generale din Brad: de a se prezentă până la procsimia adunare generală un Regulament, prin care să se stabilească datorințele ce au unii către alții bursierii și comitetul Societății — secretarul a elaborat un proiect. Comitetul constată, că pentru regularea acestei probleme ne lipsește încă experiența necesară și apoi că tot ce se cere prin susamintita hotărâre a adunării generale, se cuprinde în Planul de acțiune capitli I § 1—7 și VI § 1—9, afară de două chestiuni: 1, obligamentul, ca comitetul să angajeze pe bursierii absolvenți în serviciul Societății, dacă corespund în toate, pe timpul până la expirarea de 10 ani, cum se normează în planul de acțiune și 2, stabilirea unui minim de salariu, să nu fie mai mic ca bursa. În înțelesul acesta s'a întregit Planul de acțiune.

S'a stabilit suma bursei pentru 2 tineri, cari doresc a se pregăti pentru cariera teatrului; unul pentru reprezentarea dramelor și tragediilor și unul pentru reprezentarea comedilor. Bursele sunt de câte 1200 cor. Se va ținea un concurs public cu ocaziunea adunării generale a Societății în Sibiu.

S'a prezentat și propunerea dlui H. Chendi, de a se începe o lucrare sistematică pentru traducerea și tipărirea pieselor mai bune din literaturile străine — propunerea întregă s'a publicat deja în „Familia”. — În principiu comitetul aderează la propunerea dlui Chendi. Pentru anul acesta nu o poate efectua, având deja două premii pentru piese originale. Prea mult nu se poate estinde comitetul la cheltueli. Se va aștepta rezultatul premiilor. Pentru viitor se va ținea cont de acest mijloc. Dlui Chendi i s'a esprimat mulțămintă.

Se regulează și unele chestiuni de administrație: 1, Membrii înscriși la adunarea generală se consideră de membrii cu taxa plătită pe anul nou în care se intră atunci, și 2, anul administrativ se satorosește cu 1 iulie până la 30 iunie n. anul următor.

Comitetul, în considerare că timpul fixat pentru adunarea generală — în șirul festivităților din Sibiu — este nepotrivit, întru cât e pus prea târziu după deschiderea festivităților, a decis a rugă pe on. comitet al Asociațiunii, ca să fixeze ținerea adunării generale a Societății pentru fond de teatru pe luni și marți în 8/21 și 9/22 august.

*

Ședința secțiunii literare a Asociațiunii.

Sâmbătă în 18 iunie v. (1 iulie n.), deodată cu comitetul Societății fondului de teatru, și-a ținut și secțiunea literară a Asociațiunii a treia ședință a sa din anul acesta. La această ședință prezidată de dl Iosif Vulcan, au luat parte, pe lângă președintele secțiunii, membrii: Virgil Onițiu, dr. Iosif Blaga și Andreiu Barseanu, referentul secțiunii.

Acesta din urmă a raportat, că comitetul central al Asociațiunii a aprobat cele decise în ședințele anterioare ale secțiunii și îndeosebi a primit în programa expozițiunii punctele propuse de secțiune; a adus mai departe la cunoștința colegilor sei, că dl dr. Sextil Pușcariu, docent la universitatea din Viena, a acceptat însărcinarea de a ținea cu prilejul adunării generale a Asociațiunii un discurs

în amintirea marelui cunoscător al limbei românești și nemuritorului dascăl Timoteiu Cipariu; în fine a prezentat continuarea materialului adunat cu privire la nomenclatura populară română.

Obiectul cel mai însemnat al ședinței înse a fost cetirea rapoartelor privitoare la cărțile intrate pentru premiul „Andrei Mureșianu”, care premiu, în sumă de 300 coroane, se va distribui cu prilejul adunării generale proxime a „Asociațiunii” autorului cărții celei mai bune de cuprins literar sau folkloristic, prezentate la concurs.

La premiul, despre care e vorba, au concurat cu totul 4 autori și anume: 1, dl Ioan Baptist Boiu, cu scrierea părintelui său, a fostului asesor consistorial Zach. Boiu, intitulată „Frunze de laur” (Sibiu 1904); 2, preotul D. Voniga cu lucrarea sa „Etica creștinească sau referințele morale ale omului” (Timișoara, 1905); 3, dl Petru Vanceu cu „Monografia comunei Măderat” (Arad, 1905) și 4, dl Teodor A. Bogdan cu colecțiunea sa „Ștefan-eel-Mare, tradiții, legende, balade, colinde ș. a. culese din gura poporului” (Brașov, 1904.)

Cartea părintelui D. Voniga, necorespunzând condițiilor premiului destinat anume pentru „o scriere din sfera literaturii frumoase artistice” sau pentru o „colecțiune de literatură populară”, a fost delăturată dela concurs și astfel recenziunile cetite s'au estins numai asupra celorlalte 3 scrieri. Cu deosebire s'a remarcat darea de seamă a dlui Enea Hodoș, profesor la seminariul din Caransebeș, care se ocupă cu toate cele 3 lucrări acceptate la concurs și care se distinge prin claritatea și conștiințiozitatea sa exemplară. — Resultatul definitiv al concursului se va stabili în ședința plenară a secțiunilor, iar premiul se va distribui, cum s'a amintit mai sus, la adunarea generală a Asociațiunii.

Ca o știre imbucurătoare înregistăm, că dl Enea Hodoș, membru ordinar al secțiunii, a pus în vederea colegilor săi, că are pregătită o colecțiune de balade populare adunate în Bănat, pe care o va înainta Asociațiunii spre tipărire. Având în vedere produsele publicate până acum, mai cu seamă în „Convorbirile literare”, nu ne îndoim, că noua colecțiune a dlui Hodoș va fi una din cele mai interesante și mai temeinice din câte s'au făcut la noi până acum.

Coresp.

Ce ne trebuie noue Românilor.

Dl George Coșbuc a scris pentru volumul de versuri „Cântece Juneste” ale tinerului Nic. C. Velo, apărut de curând la București în graiul Românilor dela Pind, o admirabilă prefață, din care — sosindu-ne la încheierea foii — reproducem cu plăcere cel puțin următoarea parte:

Entuziasm ne trebuie noue Românilor, entuziasm și conștiință națională intiu de toate. Entuziasm care aprinde și conștiință care ține apropiate și unite inimile întregului neam.

Numai limba unitară și unitatea teritoriului, nu sunt de ajuns. Pe acestea două le au, poate, și triburile neamurilor primitive.

Pentru aprinderea entuziasmului înse, și pentru limpezirea conștiinței naționale, ne trebuie poezie.

Accente care să glorifice origina, trecutul istoric al neamului, să premărească faptele vitejești ale strămoșilor și să însuflească mândrie urmașilor ca să fie vrednici de părinții lor.

Pe Eleni, cei așa de imprăstiați și de apururi gata de galceavă între ei, i-au ținut strinși la un loc, ca pe un popor unit cu totul, două lucruri: Homer și jocurile olimpice.

Poetul celor două epopee le nutria necontentit conștiința că sunt o singură națiune și Olimpiadele le înflăcărau entuziasmul pentru tot ce era caracteristic elen, al tuturor acelor locuitori ai risipitelor insule din cele trei continente.

Vorbele lui Miron Costin rămân de apururi adevărate. Prin poezie începe ori ce popor să-și priceapă ființa. Prin religie își pricepe rostul lui pe lumea această în raport cu cea viitoare, prin poezie rostul lui între oamenii trăitori alături cu el, dușmani ori prieteni.

Cântecul învață pe oameni iubire și ură; el îi învață să plângă ori să se bucure de viață.

Poeții merg în fruntea popoarelor, precum cântăreții cu trîmbiță merg în fruntea batalioanelor.

Pentru Români dela Dunăre au făcut pe vremuri mari lucruri pentru entuziasmarea și deșteptarea conștiinței naționale cei din urmă cronicari și poeți dela Ienăchiță Văcărescu încoace. Dela frumosul testament cu:

Ve las voue moștenire:
Cresterea limbei românești
Și a neamului iubire.

Și la energicele strigăte de război ale lui Cârlova, până la înviorătoarele tânguiri pe ruine ale lui Alexandrescu și Eliade Rădulescu, până la legendarele fapte cântate în versuri de Bolintineanu și până la sguditorul Răsunset a lui Andrei Mureșanu, câtă putere de viață a trecut din cântec în inimile noastre!

Și apoi Peneș Curcanul și toate acele înălțătoare versuri ale mult cuprinzătorului Alecsandri. Și de atunci până acum și mereu de acum înainte scriitorii caută tot mai mult să se întoarcă cu inima și cu ochii spre poezia trecutului, spre partea de unde a resărit soarele.

Nu vor fi făcut poeții noștri pentru unirea Principatelor și pentru ridicarea României, atâta cât au făcut ai Germaniei și ai Italiei, pentru unitatea acestor țări, căci cu drept cuvânt se zice că poezilor lor naționali li se datorește puterea de astăzi a acestor țări. Negreșit lor, pentru că intiu se înalță sufletul și apoi brațul; intiu resună cântecul și apoi armele, precum muzica e intiu și apoi jocul. Nu vor fi făcut atâta ai noștri, dar oricum, cine știe cum și cât de mult se cântă „Hora Unirei” a lui Alecsandri, poate banui cu ce-a contribuit și această poezie la însuflețirea inimilor și la grăbirea Unirei.

V o r b e.

Fericirea ca și nenorocirea, nu apar nici odată mai vădite ca sub forma amintirii.

Credința dă omului, ceea ce primăvara dă unui fluture: spațiu și aripi.

LITERATURĂ.

Secțiunile literare-științifice ale Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român sunt convocate de către președintele Șuluțiu în ședință plenară ordinară la Sibiu, pe 1/14 iulie, în sala de ședințe a Asociațiunii, cu următoarea ordine de zi: 1, deschiderea ședinței plenare la orele 10 a. m.; 2, după miiazăzi ședințele singuraticelor secțiuni; 3, în 2/15 iulie continuarea ședinței plenare, la orele 9 a. m.

„Unirea” în onoarea lui Cipariu. „Unirea” din Blaj a adus memoriei lui Cipariu un prea frumos prinos al devotamentului. A scos un număr anume dedicat serbătorii marelui filolog. Numerul, în frunte cu portretul serbătoritului, conține o serie de lucrări valoroase, scrise cea mai mare parte de profesori și bărbați de litere din Blaj. Astfel nu numai se aduce un tribut de stimă memoriei ilustrului decedat, dar totodată se afirmă și puterea intelectuală a bărbaților cari stau astăzi în fruntea conducerii culturale din Blaj. Numerul acesta, vrednic a fi răspândit în toate părțile, conține următoarele scrieri: „Memoriei lui Timoteiu Cipariu” poezie de Emil Șabo; „Amintirea lui Cipariu”, panegiric de dr. Augustin Bunea; „Distichon” în memoria lui Timoteiu Cipariu (în limba latină) de Ioan Popiliu; „Începutul filologiei române și direcția etimologică până la Cipariu”, de Octavian Prie; „Timoteiu Cipariu ca un fondator al unității naționale”, de dr. Cassiu Maniu; „T. Cipariu ca istoric”, de dr. Augustin Bunea; „În memoria primului filolog român, Timoteiu Cipariu”, de M. Strajan; „O epistolă a lui Alexandru Papiu Ilarian”, de Emil V. Degan; „Versificări de-ale lui T. Cipariu”, de I. Agârbicean; „Cipariu și istoria naturală”, de dr. Ambrosiu Chetianu; „Non omnis moriar” (La moartea lui T. Cipariu) poezie de G. Coșbuc; „Dulce este lumina și plăcut ochilor a vedea soarele”, de I. German; „Cipariu ca filolog”, de A. Viciu; „Părerile lui T. Cipariu asupra originii limbii și a poporului român”, de prof. Găvrila Precup; „Cipariu și ziaristica română”, de prof. dr. Ioan Rațiu; „Din „jurnalul” lui Cipariu dela 1836” de m. m.; „Din viața lui T. Cipariu”, (tradițiune) de A. Blășian; „Timoteiu Cipariu”, de I. Bianu; T. Cipariu, (date biografice) de I. M. M. Numerul acesta costă 30 bani.

TEATRU și MUZICĂ.

Doze burse pentru teatru. Comitetul Societății pentru fond de teatru român dă pentru anul școlar 1905/6 doze stipendii de câte 1200 cor., pentru tinerii, cari doresc a se evalua pentru cariera de actori dramatici. Un stipendiu e destinat pentru un tiner cu aptitudini pentru dramă și tragedie și al 2-lea pentru un tiner cu talent de comic. În scopul de a se constată talentul aceluia, cari doresc a primi bursele, se cere ca concurenții să se prezinte la un discurs public, cu ocaziunea adunării generale a Societății, care se va ține în Sibiu în șirul festivităților Asociațiunii. La această ocaziune concurenții la stipendiu prim vor avea să declameze vre-o poezie ori să reprezenteze vre-o parte din vre-un autor dramatic; iar cei la stipendiu al doilea vor avea să declameze poezii comice, ori să reprezenteze vre-un

monolog de V. Alecsandri ori altceva din autori de comedii. În baza probelor prestate, celor doi concurenți mai buni, li se vor vota bursele și li se vor retribui și spezele de călătorie cu câte 50 cor. Cei ce vor obține stipendiile, vor avea a se conforma tuturor condițiilor normate în Planul de acțiune al Societății, ce se vor comunica, la cerere, de secretarul Societății; în special vor fi obligați, după terminarea studiilor, ca funcționari ai Societății, de a organiza și de a instrui trupele de diletanți români din patrie, jucând împreună cu ei teatru, până atunci până când comitetul va afla de bine ai aplica la această misiune. Doritorii de a reflecta la aceste stipendii, sunt invitați a-și trimite cererile, însoțite de atestatele ce le au, la adresa secretarului Societății, dlui dr. Iosif Blaga în Tusnádfürdő (Csikmegye), până la 1/14 august anul curent. Brașov, din ședința comitetului Societății pentru fond de teatru român, ținută la 1 iulie st. n. 1905. *Iosif Vulcan* președinte, dr. *Iosif Blaga* secretar.

Concert artistic în Seliște. Tenoristul N. Ștefănescu, a dat duminică (2 iulie n.) concert în Seliște în sala școlii cu concursul dsoarei Delia Olariu și al dlui H. Kirchner. Programul: De-aș fi rege, romanță de Adam, și Mândruță dela munte, de G. Ștefănescu, cântate de N. Ștefănescu; Asra, de Rubinstein, și Frunzuliță foi de fag, de T. Popescu, cântate de dsoara Olariu; Te-am așteptat, serenadă de V. Vasiliu, și Cântecul fluerașului, de G. Ștefănescu, cântate de N. Ștefănescu; Priveghitoarea și Arde 'n foc inima 'n mine, de H. Kirchner, cântate de dsoara Olariu; O seară de amor, de H. Kirchner, duett de Ștefănescu și dsoara Olariu; Ce te legeni codrule? de G. Scheletti, cântat de dsoara Olariu; Doină din Moldova, de Behoci, cântată de Ștefănescu; Știi tu, mândro? de G. Dina, cântată de dsoara Olariu; Te aștept, iubito, de N. Ștefănescu și Foaie verde de Bujor, de H. Kirchner, cântate de N. Ștefănescu.

Concert în Șiria. Absolvenții de teologie din Arad vor aranja în ziua de St. Petru (12 iulie n.) concert în sala Casei Naționale din Șiria sub conducerea dlui profesor Trifon Lugojan, cu concursul dsoarei Tulia Bogdan. Concertul se va da în folosul școlii de fete din Arad și al bibliotecii Casei Naționale din Șiria. După concert urmează dans.

Din oficer — actor Ziarele din Budapesta scriu că locotenentul *Victor Madincea* dia regimentul 67 a eșit din armată și a intrat cântăreț în opera din Viena. Dl Madincea are o voce foarte frumoasă și a fost angajat cu plată de douze-spre-zece mii coroane la an.

Corfescu la Șimleu. Aflăm din „Gazeta de duminică” din Șimleu, că cunoscutul cântăreț dela București, dl Corfescu, a dat la 2 iulie un concert în Șimleu.

BISERICĂ și ȘCOALĂ.

Concursul gr. cat. român în Oradea-mare. Marțea trecută, în 4 iulie n., s'a ținut în resedința episcopoească gr. cat. româna din Oradea-mare concursul pentru primirea elevilor la diversele institute de cultură. — Consistoriul, prezidat de Pr. SSA episcopul dr. Demetriu Radu, a primit: în teologie 8, (din cari unul la Budapesta, unul la Stri-

goniu, 1 la Sătmar, 1 la Ungvar, 4 la Oradea-mare;) în *seminariul domestic* de băeți în Oradea-mare 47, din cari gratuit 9, restul cu jumătate de plată; în *internatul Pavellian* de băeți din Beiuș 77, din cari 42 gratuit, restul cu jumătate de plată. La miazăzi Pr. SSa episcopul Radu a întrunit la masă toată preoțimea care a luat parte la concurs, dimpreună cu mirenii credincioși oradani.

Un nou fond școlar la Beiuș. Tinerii cari au făcut anul acesta examenul de maturitate în gimnaziul din Beiuș, au luat hotărârea, ca drept semn de grațitudine, să înființeze un fond pentru ajutoarea studenților săraci. Spre acest scop au aranjat la 15 iunie n. un bal, care dimpreună cu contribuțiile lor și cu dăruirile unor binevoitori, a produs 338 cor. cari s'au și depus spre fructificare. Laudă harnicilor tineri!

Stipendiile din „fundațiunea Gozdsu“. Comitetul fundațiunii Gozdsu publică concursul anual pentru conferirea de stipendii pe anul școlar 1905/6 pentru școalele medii, facultăți, universități și școale de cadeți militari la armata comună și honvezi. Petițiunile împreună cu documentele necesare (că sunt cetățeni ungari, că sunt gr. or., certificat de studii, testimoniu amănunțit de paupertate subscris și de preotul satului sau orașului, sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunii Gozdsu (Budapest VII, Holló utca 8 sz.) până la 5 august n. a. c.

Promoțiuni. Dnii Emil Pap, Ioan Baltescu, Traian Ienciu, Aurel Iuga, Antoniu Balaciu, Romul Secoșan, Sandu Balănescu au fost promovați la universitatea din Cluj doctori în drepturi, iar dl Dumitru Pavel doctor în medicină.

Românii gr. or. din Budapesta au ținut la 24 iunie o conferință sub prezidiul dlui dr. Iosif Gall, membru al casei magnaților, în care au luat hotărârea să reclame pe calea legii drepturile lor față de biserica greco-macedonă-română din Budapesta, unde până la 1887 și dânsii faceau parte din comunitatea bisericească; lângă preotul grec, aveau și ei unul român și serviciul divin se făcea într-o duminică grecește, în alta românește. Cu purtarea procesului a fost însărcinat dl dr. Emil Babeș, avocat în Budapesta.

La universitatea din Cernăuți, dl profesor dr. Vasile Găina a fost ales decan al facultății teologice.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Ioan Ardelean, ales capelan în Chitighaz și dsoara Elena Mihulin s'au logodit în Arad. — Dl Partentu Duca învățător și dsoara Minerva Popescu s'au logodit în Zlatna. — Dl George Chibelean învățător și dsoara Emilia Manta s'au cununat în biserica gr. or. română din Saes. — Dl Demetriu Bardoși căpitan c. și reg. și dsoara Rosa Demetrovici s'au cununat în Saralevo. — Dl Valeriu Putici, comerciant în Verșeț și dsoara Rachila Atragea s'au logodit în Voivodinț. — Dl Iuliu Otugudean, contabil la „Lipovana“, s'a logodit cu dsoara Anuța Neamțu Bugariu din Agriș. — Dl Emil Bologa, conducător la magazinul Frații Simay din Brașov, s'a logodit acolo cu dsoara Elena Grama. — Dl Ioan Baptist Boiu, funcționar consistorial în Sibiu și dsoara Victoria E. Doctor se vor cunună duminică în 3/16 iulie în biserica gr. or. din Hașfalău.

Știri personale. Dl dr. Ioan Bozac, pân'acuma medic în Bucium, a fost ales medic cercual al Nasfalăului. — Dl Emanuel Comșa, absolvent al academiei comerciale din Anvers, a fost ales cassar la banca generală de asigurare „Transilvania“ din Sibiu. — Dl dr. G. Moldovan din Arpașul-de-jos, a fost numit medic cercual în Zernești.

Academia la serbarea memoriei lui Cipariu. În numărul trecut ne-am exprimat nemulțămirea că la serbarea aniversării de o sută de ani a lui Timoteiu Cipariu, ținută la Blaj în duminică după Rusalii, nu s'a invitat și Academia Română și astfel — în lipsă de informațiuni — am crezut că Academia nici n'a luat parte. Acum aflăm cu bucurie din „Unirea“; că la acea festivitate s'a reprezentat și Academia Română, prin membrul ei dl Ioan Bianu, originar din părțile Blajului, unde ș-a făcut studiile gimnaziale, care a depus în numele Academiei o splendidă cunună de laur și stejar cu funde albe, având inscripția: „Academia Română — lui Timoteiu Cipariu — amintire recunoaștoare“. Dl Bianu a rostit la mormânt în numele Academiei și un discurs. Făcând această rectificare, luăm act cu plăcere, că de și Academia Română n'a fost invitată, ea ș-a făcut datoria, aducând tributul devotamentului la serbarea memoriei marelui ei membru.

Dnii Pop de Băsești și Lucaciu condamnați. Poliția din Sibiu a condamnat pe dl George Pop de Băsești și pe dl dr. Vasile Lucaciu, convocatorii conferinței electorale din 10 ianuarie în Sibiu, la câte 7 zile arest și la amendă de câte 140 coroane, pe motivul că conferința a fost admisă numai ca electorală, iar dnii numiți în vorbirile lor au accentuat că este conferința partidului național român, care prin ordinul ministerial s'a dizolvat de mult. Osândiții au apelat prin dl avocat dr. Teofil Dragoș din Baia-mare.

Petreceri de vară. La Turda tinerimea română de acolo și din împrejurime va aranja la 12 iulie n. petrecere de vară în sala otelului „Europa“. — În Lechința-săsească inteligența română din jurul acela va aranja la 23 iulie n. petrecere de vară în sala otelului opidan.

Au murit: Văd. Ecaterina Suciu, soția reposatului director de bancă din Timișoara Ioan Suciu, în Budapesta la 27 iunie, în etate de 48 ani; — Nicolau Suciu, inginer de băi, în Sprina, la 1/14 iunie, în etate de 27 ani; — Ilie Balta, notar în Chereleș, comitatul Arad, la 28 iunie n., în etate de 44 ani; — Ioan Moldovan, paroc gr. or. în Vidraseu, în 1 iulie n., în etate de 50 ani.

Avis abonanților noștri. Serostrul ianuarie-iunie, precum și treiluniul aprilie-iunie, se încheie cu numărul acesta. Rugăm pe toți aceia ale caror abonamente espiră, să ne răspundă abonamentul în săptămâna viitoare, căci noi numai cu plătiri achitate regulat înainte putem să susținem foaia.

Totodată facem un nou și ultim apel la bunul simț al aceloră, cari încă nu ș-au achitat abonamentul pentru trecut, să-și facă datoria, plătind costul foii ce au primit, căci în cazul contrar cu numărul viitor le vom sistă expedarea.

MERSUL TRENURILOR.

Valabil dela 1. maiu 1905.

Budapest—Nagyvárad—Predeal—București						București—Predeal—Nagyvárad—Budapest					
	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.		Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.
Budapest	7 25	9 —	2 —	5 45	9 15	București	—	7 50	—	—	9 15
Szolnok	9 37	11 52	4 —	9 27	11 19	Predeal	—	3 32	—	—	1 12
Szajol	—	—	4 18	—	11 33	Brassó	—	5 00	—	—	2 18
P.-Ladány	11 13	2 9	5 28	11 53	12 55	Földvár	—	8 07	—	5 8	2 45
Berettyó-Ujfalu	11 46	2 53	6 03	12 07	1 33	Homorod-Kóhalom	—	8 27	—	5 58	3 15
M.-Peterd	—	3 5	—	1 00	—	Segesvár	—	10 03	—	7 44	4 23
M.-Keresztes	—	3 16	—	1 14	—	Medgyes	—	11 40	—	9 45	5 49
Bihar-Püspöki	12 17	3 37	—	1 36	—	Kis Kapus	—	12 40	—	10 58	6 37
Nagyvárad	12 26	3 47	6 39	1 48	2 11	Balázsfalva	—	1 25	—	11 50	6 50
Nagyvárad	12 41	4 10	6 46	2 06	2 18	Küküllőszeg	—	2 16	—	12 40	—
Várad-Velenceze	12 48	4 17	—	2 31	2 26	Tövis	—	2 21	—	12 53	—
Fugyi-Vásárhely	12 59	4 28	—	2 42	—	Nagy-Enyed	—	3 02	—	1 42	7 35
Telegd	1 22	4 50	7 15	3 04	2 51	Felvintz	—	3 38	8 48	2 07	8 6
Élesd	1 43	5 08	7 28	3 23	3 05	M. Ujvár	—	3 58	9 07	2 29	8 22
Rév	2 11	5 33	7 50	3 50	3 26	Sz. Kocsárd	—	4 20	9 30	2 51	8 54
Cuscsa	3 23	6 42	8 37	5 02	4 16	Ar. Gyé es	—	4 27	9 37	2 58	—
Bánffy-Hunyad	4 03	7 23	9 08	5 49	4 52	Apahida	—	4 32	9 53	3 11	—
Jegenye	4 33	—	—	6 22	—	Kolozsvár	—	5 12	10 30	3 48	9 24
Kolozsvár	5 15	8 37	10 08	7 12	5 55	Kolozsvár	—	6 27	11 45	5 02	—
Kolozsvár	5 32	8 50	10 47	8 30	6 11	Kolozsvár	—	6 48	12 07	5 24	10 46
Apahida	5 51	9 07	11 11	8 59	6 27	Jegenye	—	3 18	12 59	6 17	11 10
Ar. Gyé es	6 54	10 16	12 36	10 41	7 27	Bánffy-Hunyad	—	4 16	1 42	7 21	—
Sz. Kocsárd	7 17	10 56	1 40	11 31	7 52	Csucsas	—	4 52	2 13	7 58	12 23
M. Ujvár	7 29	11 03	1 58	11 40	—	Rév	—	5 35	2 44	8 37	12 55
Felvintz	7 35	11 12	2 07	11 50	—	Élesd	—	6 33	3 24	9 31	1 37
Nagy-Enyed	7 54	11 34	2 32	12 20	8 16	Telegd	—	6 53	3 34	9 49	1 50
Tövis	8 11	11 52	2 55	12 46	8 32	Várad-Velenceze	—	7 13	3 45	10 05	2 03
Küküllőszeg	—	12 24	—	1 43	8 37	Fugyi-Vásárhely	—	7 34	—	10 24	—
Balázsfalva	—	1 07	—	2 28	9 5	Nagyvárad	—	7 44	—	10 33	2 26
Kis Kapus	—	1 14	—	2 36	—	Nagyvárad	—	7 51	4 09	10 40	2 32
Medgyes	—	2 15	—	3 48	9 47	Nagyvárad	—	11 36	4 15	11 04	2 38
Segesvár	—	2 33	—	4 03	10 01	Bihar-Püspöki	—	11 47	—	11 14	—
Homorod-Kóhalom	—	3 47	—	5 43	11 —	M.-Keresztes	—	12 05	—	11 37	—
Földvár	—	5 35	—	7 54	12 26	M.-Peterd	—	12 17	—	11 50	—
Brassó	—	7 16	—	9 40	1 35	Berettyó-Ujfalu	—	12 29	4 52	12 05	3 18
Predeal	—	7 50	—	10 25	2 09	P.-Ladány	—	1 45	5 39	1 19	4 03
București	—	11 —	—	—	2 19	Szajol	—	—	—	—	—
	—	1 11	—	—	3 31	Szolnok	—	3 52	7 32	3 44	5 39
	—	8 10	—	—	9 10	Budapest	—	6 40	9 35	7 10	7 50

Nagyvárad—Arad.

		Person.			
Nagyvárad	pleacă	10	20	4	53
Ósi	"	10	30	4	9
Less	"	10	48	5	20
Cséffa	"	11	03	5	58
N.-Szalonta	"	11	26	6	46
Kőtegyán	"	11	44	6	25
Sarkad	"	11	54	6	33
Gyula	"	12	18	6	01
Csaba	sosește	12	37	7	18
Csaba	pleacă	2	05	7	29
Kétegyháza	"	2	34	7	57
Arad	sosește	3	29	9	—
					6 05

Arad—Nagyvárad.

		Person				
Arad	pleacă	5	10	11	25	9 30
Kétegyháza	"	6	14	12	34	10 54
Csaba	sosește	6	40	12	59	11 24
Csaba	pleacă	6	56	1	38	4 50
Gyula	"	7	19	2	02	5 26
Sarkad	"	7	40	2	22	5 54
Kőtegyán	"	7	51	2	32	6 10
N.-Szalonta	"	8	20	2	57	7 02
Cséffa	"	8	40	3	15	7 31
Less	"	9	02	3	33	7 54
Ósi	"	9	19	3	49	8 16
Nagyvárad	sosește	9	34	4	00	8 31

Numerii cei groși inseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numerii sém-nați cu † inseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.